

Constantin TURTĂ

Constantin TURTĂ (20 decembrie 1940, s. Buciușca, r. Rezina – 23 martie 2015) om de știință, specialist în domeniul chimiei anorganice coordinative și aplicării spectroscopiei Mossbauer în chimie, doctor habilitat în științe chimice (1989), profesor universitar (1995), membru corespondent (1995) și membru titular (2010) al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM).

A absolvit Facultatea de Chimie a Universității de Stat din Chișinău (1961). Mai târziu a fost doctorand la Institutul de Chimie al AȘM și la Institutul de Fizică Chimică al AȘ a URSS (1970). În 1970 a fost angajat la Institutul de Chimie al AȘM, unde a parcurs drumul de la laborant superior până la șef al Laboratorului de Chimie Bioanorganică. A făcut stagieri la Universitățile din Sankt-Petersburg, Rusia (1984) și din Anglia de Est (1999). A exercitat funcția de secretar științific general al AȘM (2000–2004).

Academicianul Constantin Turtă este fondatorul Școlii științifice în domeniul chimiei bioanorganice și utilizării spectroscopiei Mössbauer în chimie, recunoscută departe peste hotarele țării.

Constantin Turtă a dezvoltat chimia clusterilor homo- și heteropolinucleari ai fierului (III), ceea ce a permis elaborarea unor noi metode sintetice de obținere a substanțelor cu proprietăți fiziologic active. O înaltă apreciere au obținut lucrările sale dedicate sintezei și caracterizării combinațiilor complexe ale fierului cu valență mixtă, descrierii fenomenelor dinamice, inclusiv dinamica densității electronice în timp și spațiu pentru complexii studiate. În lucrările profesorului Turtă au fost elucidați factorii ce influențează tranzițiile de fază, temperatura de tranziție și fenomenul de *spin crossover*, precum și viteza de transfer electronic în sistemele studiate. A elaborat cursul universitar „Introducere în spectroscopia de rezonanță gama (spectroscopia Mossbauer)”.

A ținut prelegeri la Universitatea Tehnică a Moldovei; la Universitatea AȘM; la Universitatea din Tadjikistan, Dușanbe; la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”, Iași, România; la Universitatea de Vest, Timișoara, România. A colaborat cu Institutul de Fizică Chimică „N. N. Semionov” al AȘ a URSS; Institutul Național de Fizică a Materialelor, București, România; Institutul de Chimie Fizică al Academiei Romane, București, România; Institutul de Chimie Macromoleculară „P. Poni”, Iași, România.

Rezultatele științifice ale academicianului Constantin Turtă au fost înalt apreciate de către comunitatea științifică internațională și de conducerea țării. S-a învrednicit de multiple premii și decorații cum ar fi: Premiul Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei; Premiul Național în domeniul științei și tehnicii; ordinul „Gloria Muncii”; medalia „L. Ciugaev” a Institutului de Chimie Generală și Anorganică al Rusiei în numele lui N. S. Kurnakov, medalia „Dimitrie Cantemir” a AȘM ș.a.

Surse:

Membrii Academiei de Științe a Moldovei: Dicționar (1961–2006)/Acad. de Șt. a Moldovei; col. red.: acad. Haralambie Corbu, ..., Ch.: I.E.P. Știința, 2006, 432 p., ISBN 978-9975-67-556-7

[LUPAȘCU, T.; ARÎCU, A. In memory of Academician of Academy of Sciences of Moldova Professor Constantin Turta. *Chemistry Journal of Moldova*, 2015, nr. 1\(10\), pp. 116-117. ISSN 1857-1727.10.19261/cjm.2015.10\(1\).17](#)

[Academician Constantin Turtă](#) [online]. *Institutul de Chimie*.